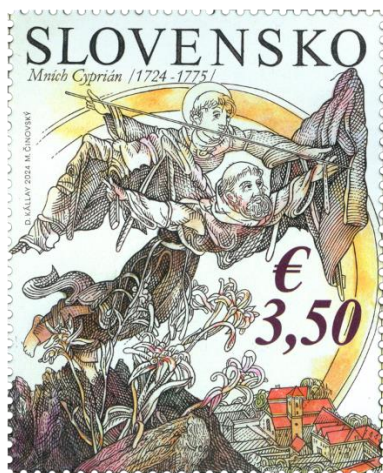

Slovenská pošta vydáva poštovú známku „Osobnosti: Mních Cyprián (1724 - 1775)“

Bratislava, 19. júla 2024

Slovenská pošta vydáva dnes 19. júla 2024 poštovú známku „Osobnosti: Mních Cyprián (1724-1775)“, s nominálnou hodnotou 3,50 €. Motív poštovej známky vizuálne stvárňuje legendu o mníchovi Cypriánovi, ktorý sa do histórie zapísal skonštruovaním lietajúceho stroja. Znáмка zachytáva, ako letí nad Červeným Kláštorom sprevádzaný anjelom. Hárček zobrazuje motívy rastlín z jeho herbára, ktorý sa nachádza v zbierkovom fonde Prírodovedného múzea SNM v Bratislave.

Poštová známka rozmerov 44,4 × 54,4 mm vrátane perforácie vychádza vo forme hárčeka s jednou známku. Znáмку vytlačila technikou ocelotlače z plochej platne v kombinácii s ofsetom spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o.

Súčasne s poštovou známku sme vydali obálku prvého dňa s pečiatkou FDC s dátumom 19. júla 2024 a domicilom obce Červený Kláštor. Motívom prílače FDC obálky sú rastliny z Cypriánovho herbára. Na FDC pečiatke je dobový ornament. FDC vytlačila technikou oceľorytiny spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Autorom výtvarného návrhu poštovej známky, FDC a FDC pečiatky je prof. Dušan Kállay, akad. mal. Autorom rytiny známky, hárčeka a prílače na FDC je doc. Martin Činovský, akad. mal.

Fráter Cyprián, vlastným menom Franz Ignatz Jäschke, sa narodil 28. júla 1724 v meste Polkowice v dolnom Sliezsku, ktoré bolo v 18. storočí súčasťou Pruska. Študoval vo Vroclave, v Čenstochovej a Brne, pričom nadobudol vedomosti z viacerých odborov. Z nich sa venoval najmä botanike a floristike, medicíne a farmácii, ale aj alchýmii, mechanike, fyzike, aviatike, či kozmológii. Ovládal nemčinu, poľštinu, slovenčinu, latinčinu a gréčtinu.

Meno Cyprián prijal v kamaldulskom kláštore na Zobore v Nitre. Do Červeného kláštora prišiel v roku 1756 a žil tu až do svojej smrti (pravdepodobne) v apríli 1775. Vykonával funkciu holiča, kúpeľníka, stolníka i kuchára, vedel vyrobiť sklá, zrkadlá či ohňostroj. Fungoval ako liečiteľ a chirurg, vedel púšťať žilou, choval a využíval pijavice, naprával zlomeniny. Staral sa nielen o kláštorných bratov, ale aj o ľudí zo širokého okolia.

Cypriánovo meno je spojené s liečivými bylinami z Pienin a Belianskych Tatier. Zbieral, sušil, drvil a spracovával ich na čaje, odvary, tinktúry a masti a využíval ich pri liečení chorôb. Pri určovaní diagnózy vychádzal najmä z telesnej teploty a moču pacienta, pôvod choroby hľadal zvlášť v pečeni, slezine, žalúdku a v pokožke. Vedomosti a skúsenosti s bylinami zatriedil a uložil v jedinečnom herbári, najstaršom zachovanom na Slovensku.

Kontakt

Mgr. Martin Guzi

hovorca, Slovenská pošta, a.s. **e:** guzi.martin@slposta.sk **w:** www.posta.sk

Herbár má 97 listov a obsahuje 284 rastlín, každá je označená názvom v latinskom, gréckom a nemeckom jazyku, niekde je uvedené aj miestne goralské nárečie, či miesto zberu. V herbári je charakteristika úžitkových vlastností bylín s ich liečivými účinkami a abecedným indexom v latinčine. Cenné sú poznámky v nemeckom švabachu s uvedením vlastných skúseností a postrehov z praxe správcu kláštornej lekárne a nemocnice. Herbár je uložený v zbierkach Prírodovedného múzea Slovenského národného múzea v Bratislave.

S Cypriánom je neodmysliteľne spojená aj legenda o lietaní. Podľa nej svoju túžbu naplnil na vlastnoručne zhotovenom stroji, na ktorom za svitu mesiaca vzlietal z Troch korún. Raz anjel zazrel jeho obraz na hladine Morského oka na poľskej strane Tatier, bleskom ho zrazil k zemi a za trest ho premenil na skalu, ktorá doteraz nesie menom Mních. Cyprián, jeho dielo a odkaz však s nami žijú ďalej.

PhDr. Milan Gacík

Kontakt

Mgr. Martin Guzi

hovorca, Slovenská pošta, a.s. **e:** guzi.martin@slposta.sk **w:** www.posta.sk